

PROGRAMLI TEFTİŞLER

İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'na önleyici teftiş yaklaşımı esas alınarak gerek işin yürütümü gerekse iş sağlığı ve güvenliği yönünden, klasik teftiş anlayışı dışına çıkılmak ve kaynakları etkin ve verimli kullanmak suretiyle; ilgili tüm sosyal tarafları kapsayan, eğitim, iletişim ve bilgilendirmeye ağırlık veren, çözüm odaklı "Risk Esaslı", İşkolu/Sektör Esaslı" veya "Alan Esaslı" programlı teftişlere başlanılmıştır.

Programlanmış teftişler belirli bir ön hazırlık, planlama, izleme ve değerlendirme içerisinde yürürlüğe konularak denetimlerin kapsamı ve hedefleri doğrultusunda sosyal tarafların sürece dahil edilmesi, eğitim, bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmesi nedeniyle önleme amacına hizmet eden teftiş faaliyetleri niteliğindedir.

Temel yaklaşım; ahenk içerisinde düzenlenmiş, güvenlik kültürü üzerine oturtulmuş bir çalışma hayatının ekonomik ve sosyal yaşama katkı sağlayacağından hareketle, sosyal tarafların bilinçlendirilmesi ve çalışma hayatının sorunları üzerine farkındalık arttıracak faaliyetlere ağırlık verilmesidir. Söz konusu temel yaklaşım ve öncelikler çerçevesinde rehberlik ve yol göstericiliği esas alan önleyici nitelikteki riskli alan ve sektörlerle yönelik programlandırılmış teftişler belirlenen amaç ve hedeflere ulaşmak için en önemli araç olarak kullanılmaktadır.

Bakanlığımız 2015/4 sayılı Genelgesi ile yürürlüğe giren İş Teftiş Rehberimizde genel çalışma planının "programlı teftiş" ağırlıklı olarak hazırlanması esası korunmuştur. İş Teftiş Kurulu Başkanlığınca gerek 2014-2018 Stratejik Plan döneminde gerekse 2017-2021 Stratejik Plan döneminde teftiş yaklaşımı esas alınarak gerek işin yürütümü gerek iş sağlığı ve güvenliği yönünden, işyerlerinde karşılaşılan sorunların öncelikle belirtilmesi ve bu sorunların giderilmesi amaçlanmakta, bu amacın hayata geçirilmesi için teftişlerin ağırlıklı olarak programlanmış teftişler şeklinde yürütülmesi hedeflenmektedir.

2016 yılında 5'i işin yürütümü (İdari teftiş yönünden yapılan engellilerin istihdamına ilişkin denetimler dahil edilmiştir.) 8'si iş sağlığı ve güvenliği yönünden, 2'si her iki yönden ortak olmak üzere toplam 15 programlı teftiş yürütülmüştür. Programlı teftişler yürütülürken ayrıca, sosyal taraflarda farkındalık yaratma amacıyla işin yürütümü yönünden 15, iş sağlığı güvenliği yönünden 41 adet olmak üzere toplam 56 adet bilinçlendirme ve bilgilendirme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantıların yanı sıra tüm grup başkanlıklarında; İş Teftiş Rehberinin değerlendirilmesi, grup başkanlıklarınca yürütülen programlı teftişlerin koordinatörlerinin katılımı ile teftişlerin değerlendirilmesi ve her bir programlı teftişte yer alan heyetlerin katılımı ile ayrı ayrı aylık toplantılar düzenlenmiştir.

2016 yılında yürütülen programlı teftişlerin sonuçlarından seçilen 4'ü işin yürütümü yönünden 4'ü iş sağlığı ve güvenliği yönünden olmak üzere toplam 8 adet programlı teftiş sonuç raporu kitaplaştırılarak sosyal taraflara dağıtılmıştır.

1. İŞİN YÜRÜTÜMÜ YÖNÜNDEN GERÇEKLEŞTİRİLEN PROGRAMLI TEFTİŞLER

1.1. Ulusal ve Yerel Zincir Market İşyerlerinde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi

Ulusal ve Yerel Zincir Market İşyerlerinde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi Adana, Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıklarına bağlı illerde gerçekleştirilmiş olup, bu programlı teftişte **30** müfettiş görevlendirilmiştir.

Belirlenen Teftiş Konuları:

- İşyerlerinde uygulanan günlük ve haftalık yasal çalışma sürelerinin aşımı,
- Fazla çalışma, genel tatil ve hafta tatili ücretlerinin ödenmemesi/eksik ödenmesi veya kayıtlara yansıtılmadan ödenmesi,
- Ücretlerin zamanında ödenmemesi,
- Yasal sınırın üzerinde fazla çalışmalar yaptırılması,
- Ara dinlenmesi ve yıllık ücretli izin sürelerine uyulmaması,
- Kayıtdışılık.

Öncelikli Risk Grupları:

- Kadın işçiler,
- Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan işçiler.

- Bu programlı teftiş kapsamında; **176** ulusal ve yerel markete ait **3.522 şube** işyeri denetlenmiştir.
- Teftişi yapılan işyerlerinde **70.902** erkek, **43.809** kadın, **319** genç ve çocuk işçi olmak üzere toplam **115.030** işçiye ulaşılmıştır.
- İşverenlere, işçilerin iş sözleşmelerinden ve tabi oldukları mevzuat hükümlerinden kaynaklanan alacaklarına ilişkin olarak, toplamda **98.491.878,66 TL/Brüt** ödeme yaptırılmıştır.
- Bu teftişler sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise (**7.015.990,61 TL** vergi, **11.530.426,77 TL** sigorta primi) **18.546.417,38 TL**'dir.
- Yapılan denetimler sonucunda **56** işyerine toplam **3.173.746 TL** idari para cezası uygulanması istenilmiştir.
- **21** işyeri için, istihdam edilen işçileri ilgilendiren hükümlere ilişkin kurum ve kuruluşlara ihbarda bulunulmuştur.
- **143** işyerinde **477** işçi için fiili-kaydi ücret farkı tespit edilmiştir.

- Gerçekleştirilen programlı teftiş sonucunda (ücret, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil çalışması, çalışma süreleri, yıllık izin, ara dinlenmesi, hafta tatili, iş sözleşmesi hükümleri bakımından) **%90,5** iyileşme sağlanmıştır.

1.2. Eczane İşyerlerinde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi

Eczane İşyerlerinde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi Bursa Grup Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmiş olup, kurumlar arası işbirliği, bilgilendirme ve farkındalık oluşturma faaliyetlerini de içerecek şekilde gerçekleştirilen bu programlı teftişte toplam **4** müfettiş görevlendirilmiştir.

Belirlenen Teftiş Konuları:

- İşyerlerinde uygulanan günlük ve haftalık yasal çalışma sürelerinin aşımı,
- Fazla çalışma, genel tatil ve hafta tatili ücretlerinin ödenmemesi,
- Ücretlerin zamanında ödenmemesi,
- Yasal sınırın üzerinde fazla çalışmalar yaptırılması,
- Ara dinlenmesi ve yıllık ücretli izin sürelerine uyulmaması,
- Kayıtdışılık.

- Kurumlar arası işbirliği, bilgilendirme ve farkındalık oluşturma faaliyetlerini de içerecek şekilde gerçekleştirilen bu programlı teftiş kapsamında; Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya ve Erzurum illerinde **86** işyerinde denetim yapılmıştır.
- Teftişi yapılan işyerlerinde **196** erkek, **145** kadın ve **4** genç işçi olmak üzere toplam **345** işçiye ulaşılmıştır.
- İşverenlere, işçilerin iş sözleşmelerinden ve tabi oldukları mevzuat hükümlerinden kaynaklanan alacaklarına ilişkin olarak, toplamda **354.283,42 TL/Brüt** ödeme yaptırılmıştır.
- Bu teftişler sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise (**61.975,94TL** vergi, **152.617,26TL** sigorta primi) **214.593,20 TL**'dir.
- Yapılan denetimler sonucunda mevzuata aykırılıkların tespit edildiği **33** işyerine **77.917 TL** idari para cezası uygulanması istenilmiştir.
- Kurumlar arası işbirliği, bilgilendirme ve farkındalık oluşturma faaliyetleri kapsamında Sağlık Bakanlığı İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türk Eczacıları Birliği ve Eczacı Odaları ile toplam **11** toplantı gerçekleştirilmiştir.

- Türk Eczacıları Birliği aracılığı ile tüm ülke çapında **5.460** eczane tarafından gönderilen ödeme formlarının incelenmesi sonucunda ise **13.150** iŖiye **19.970.075 TL** deme yapıldığı anlaŖılmıŖtır. Bunun sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise (**2.697.757,43 TL** vergi, **7.488.778,13 TL** sigorta primi) **10.186.535,56 TL**'dir.
- Fiilen teftiŖi gerekleŖtirilen programlı teftiŖ sonucunda (cret, fazla alıŖma, ulusal bayram ve genel tatil alıŖması, alıŖma sreleri, yıllık izin, ara dinlenmesi, hafta tatili, iŖ szleŖmesi hkmleri bakımından) **%93** iyileŖme sađlanmıŖtır.

1.3. Temel Liselerde alıŖma KoŖullarının İyileŖtirilmesi Programlı TeftiŖi

Temel Liselerde alıŖma KoŖullarının İyileŖtirilmesi Programlı TeftiŖi İzmir Grup BaŖkanlıđı tarafından gerekleŖtirilmiŖ olup, bu programlı teftiŖte toplam **8** mfettiŖ grevlendirilmiŖtir.

Belirlenen TeftiŖ Konuları:

- ğrenim yılına hazırlık ödeneğinin ödenmemesi.

Öncelikli Risk Grubu:

- Eğitim personeli.

- Bu programlı teftiŖ kapsamında; **24** ilde **810** iŖyerinde denetim yapılmıŖtır.
- TeftiŖi yapılan iŖyerlerinde **9.603** erkek, **11.089** kadın iŖi olmak zere toplam **20.692** iŖiye ulaŖılmıŖtır.
- İŖverenlere, iŖilerin iŖ szleŖmelerinden ve tabi oldukları mevzuat hkmlerinden kaynaklanan alacaklarına iliŖkin olarak toplam **12.097.791,36 TL/Brt** deme yaptırılmıŖtır.
- Yapılan denetimler sonucunda mevzuata aykırılıkların tespit edildiği **95** iŖyerine **655.466 TL** idari para cezası uygulanması istenmiŖtir.
- Bu teftiŖler sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise toplam (**133.457,98 TL** vergi, **5.606.492,49 TL** sigorta primi) **5.739.950,47 TL**'dir.
- **43** iŖyeri iin, istihdam edilen iŖileri ilgilendiren hkmlere iliŖkin kurum ve kuruluŖlara ihbarda bulunulmuŖtur.
- GerekleŖtirilen programlı teftiŖ sonucunda (cret, fazla alıŖma, ulusal bayram ve genel tatil alıŖması, alıŖma sreleri, yıllık izin, ara dinlenmesi, hafta tatili, iŖ szleŖmesi hkmleri bakımından) **%96** iyileŖme sađlanmıŖtır.

1.4. Televizyon Kanalları ve Gazete İşyerlerinde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi

Televizyon Kanalları ve Gazete İşyerlerinde Çalışma Koşullarının İyileştirilmesi Programlı Teftişi İstanbul Grup Başkanlığınca gerçekleştirilmiş olup, bu programlı teftişte toplam **2** müfettiş görevlendirilmiştir.

- Bu programlı teftiş kapsamında; İstanbul ilinde toplam **2** işyerinde denetim yapılmıştır.
- Teftişi yapılan işyerlerinde **124** erkek ve **288** kadın işçi olmak üzere toplam **412** işçiye ulaşılmıştır.
- İşverenlere, işçilerin iş sözleşmelerinden ve tabi oldukları mevzuat hükümlerinden kaynaklanan alacaklarına ilişkin olarak toplam **959.618,52 TL/Brüt** ödeme yaptırılmıştır.
- Bu teftişler sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise toplam (**171.578,31 TL** vergi, **496.716,04 TL** sigorta primi) **668.294,35 TL**'dir.
- Gerçekleştirilen programlı teftiş sonucunda (ücret, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil çalışması, çalışma süreleri, yıllık izin, ara dinlenmesi, hafta tatili, iş sözleşmesi hükümleri bakımından) **%100** iyileşme sağlanmıştır.

2. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNÜNDEN GERÇEKLEŞTİRİLEN PROGRAMLI TEFTİŞLER

2.1. Metal Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Mart-Kasım aylarında; Ankara, Antalya, Eskişehir, İstanbul, Kayseri, Kocaeli, Kırklareli, Konya, Sakarya, Tekirdağ ve Zonguldak illerinde 5 İş Başmüfettişi, 11 İş Müfettişi ve 28 İş Müfettişi Yardımcısı tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Metal sektöründe risk esaslı programlı teftişlerde aşağıda belirtilen risklere göre teftişler yapılmıştır;

- İş ekipmanları ile ilgili tehlikeler,
- Yangın, parlama ve patlama riski.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **888** teftiş yapılmıştır.
- Yapılan teftişler süresince **9.254** kadın, **57.292** erkek, 7 genç çalışan, 1 çocuk çalışan olmak üzere toplam **66.554** çalışana ve **192** çırak ile **650** stajyere ulaşılmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **592**'sinin, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.
- Teftişler kapsamındaki **295** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.
- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunması nedeniyle **2** işyerinde işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **2.769.702 TL**'dir.
- Teftişler süresince **18.070** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **17.067**'si teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 94,45** dur.

2.2. Kauçuk Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Mart-Kasım aylarında; Balıkesir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Eskişehir, İzmir, Konya, Kocaeli, Kütahya, Sakarya ve Yalova illerinde 2 İş Başmüfettişi, 3 İş müfettişi ve 7 Yetkili İş Müfettişi Yardımcısı tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Kauçuk sektöründe risk esaslı programlı teftişlerde aşağıda belirtilen risklere göre teftişler yapılmıştır;

- İş ekipmanları ile ilgili tehlikeler,
- Yangın, parlama ve patlama riski,
- Kişisel koruyucuların kullanılmaması,
- Elektrik ile ilgili tehlikeler,
- Kayma ve düşme ile ilgili riskler.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **283** teftiş yapılmıştır.

- Yapılan teftişler süresince **4.393** kadın ve **12.801** erkek olmak üzere toplam **17.194** çalışana ve **6** çırak ile **55** stajyere ulaşılmıştır.

- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **200**'ünün, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.

- Teftişler kapsamındaki **83** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.

- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunmaması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmamıştır.

- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **712.024 TL**'dir.

-Teftişler süresince **4.739** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **4.502** tanesi teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 95** dur.

2.3. Elektrik Dağıtım Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; 2016 yılı Mart- 2016 Kasım aylarında Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Bartın, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Edirne, Eskişehir, Giresun, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Rize, Karabük, Kastamonu, Kırklareli, Kırıkkale, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Sakarya, Samsun, Sinop, Tekirdağ, Trabzon, Yalova ve Zonguldak illerinde 4 İş Başmüfettişi ve 8 İş Müfettişi Yardımcısı tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Elektrik dağıtım sektöründe risk esaslı programlı teftişlerde aşağıda belirtilen risklere göre teftişler yapılmıştır;

- Elektrik akımına maruz kalma,
- Yangın, patlama ve parlama riski,
- Yüksekten düşme tehlikesi,
- Yer altı kablo çalışmalarının göçük meydana gelme tehlikesi.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **113** teftiş yapılmıştır.
- Yapılan teftişler süresince **1.014** kadın ve **10.932** erkek olmak üzere toplam **11.946** çalışana ve **190** stajyere ulaşılmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **57**'sinin, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.
- Teftişler kapsamındaki **56** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.
- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunmaması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmamıştır
- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **1.138.694 TL**'dir.
- Teftişler süresince **1.327** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **1.114**'ü tanesi teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 85** dur.

2.4. Yapı Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Mart-Ekim ayları arasında; Ankara, İstanbul, Antalya, Kocaeli, Sakarya, Konya, Kayseri, Eskişehir, Adana, Mersin, Hatay, İzmir, Aydın, Denizli, Manisa, Uşak, Muğla, Afyonkarahisar, Bursa, Kahramanmaraş, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne, Ordu, Samsun, Erzurum, Düzce, Zonguldak, Trabzon, Sivas, Karabük, Bilecik, Çanakkale, Kastamonu, Isparta, Balıkesir, Kütahya, Yalova, Gaziantep, Osmaniye, Malatya, Şanlıurfa, Çorum, Yozgat ve Bolu illerinde 7 İş Başmüfettişi, 19 İş Müfettişi ve 96 Yetkili İş Müfettişi Yardımcısı tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Yapı sektöründe risk esaslı programlı teftişlerde aşağıda belirtilen risklere göre teftişler yapılmıştır;

- Yüksekten düşme,
- Malzeme düşmesi,
- Elektrikle temas,
- İş ekipmanlarının kullanımından kaynaklı tehlikeler,
- Kazı çalışmaları,
- Yangın, parlama, patlama ile ilgili riskler.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **4.351** teftiş yapılmıştır.
- Yapılan teftişler süresince **1.933** kadın ve **94.426** erkek olmak üzere toplam **96.359** çalışana ve **2** çırak ile **46** stajyere ulaşılmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **3.295**'inin, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.
- Teftişler kapsamındaki **953** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.
- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinden **467'sinde** hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **10.699.760 TL**'dir.
- Teftişler süresince **21.853** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **19.680**'i teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 90,05** dir

2.5. Kimya Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Mart-Ekim aylarında; Ankara, İstanbul, Kocaeli, Antalya, Eskişehir, Sakarya, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Kayseri, Konya illerinde 4 İş Başmüfettişi, 5 İş Müfettişi ve 29 İş Müfettişi Yardımcısı tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Kimya sektörü programlı teftişinde tüm iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında teftişler yapılmıştır.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **620** teftiş yapılmıştır.
- Yapılan teftişler süresince **6768** kadın ve **18.756** erkek olmak üzere toplam **25.524** çalışana ve **20** çırak ile **65** stajyere ulaşılmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **374**'ünün, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.
- Teftişler kapsamındaki **228** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.
- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinden **9** tanesinde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırım uygulanmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **2.585.158 TL**'dir.
- Teftişler süresince **13.987** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **12.715**'i teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 90,90** dur.

2.6. Gemi Söküm Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Mart-Haziran aylarında; İzmir/Aliağa illerinde 1 İş Başmüfettişi ve 1 İş Müfettişi tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Gemi söküm işyerlerinde risk esaslı programlı teftişlerde aşağıda belirtilen risklere göre teftişler yapılmıştır;

- Asbest kaynaklı tehlikeler,
- Radyasyon kaynaklı tehlikeler,

- Yangın, parlama ve patlama riski,
- Yüksekten düşme tehlikesi,
- Parça düşme tehlikesi.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **22** teftiş yapılmıştır.

- Yapılan teftişler süresince **52** kadın ve **652** erkek olmak üzere toplam **704** çalışana ulaşılmıştır.

- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **22**'sinin, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.

- Teftişler kapsamındaki bütün işyerlerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmamış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmamıştır.

- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunmaması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmamıştır.

-Teftişler süresince **344** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususların tamamı teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; % **100** dur.

2.7. Matbaa Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Mart-Ekim aylarında; Ankara, İstanbul, İzmir illerinde, 1 İş Başmüfettişi ve 1 İş Müfettişi tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Matbaa sektöründe risk esaslı programlı teftişlerde aşağıda belirtilen risklere göre teftişler yapılmıştır;

- Makine ve iş ekipmanı kaynaklı tehlike ve riskler,
- Yangın, parlama ve patlama riski,
- Meslek hastalığı.

- Bu Programlı Teftiş kapsamında; **46** teftiş yapılmıştır.

- Yapılan teftişler süresince **215** kadın ve **2.447** erkek olmak üzere toplam **2.662** çalışana ulaşılmıştır.

- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **33**'ünün, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.
- Teftişler kapsamındaki **13** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş süreci içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.
- Teftişler kapsamında denetim görmüş işyerlerinde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunmaması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmamıştır.
- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **48.964 TL**'dir.
- Teftişler süresince **506** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **489**'unun teftiş süresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 96,64** dur.

2.8. Yeraltı ve Yerüstü Maden İşletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

Teftişler; Ocak-Aralık aylarında; Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bartın, Bilecik, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Edirne, , Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Isparta, İstanbul, İzmir, Karaman, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Rize, Samsun, Sivas, Tekirdağ, Tokat, Trabzon, Uşak, Yalova, Yozgat ve Zonguldak illerinde 15 İş Başmüfettişi, 3 İş Müfettişi ve 46 İş Müfettişi Yardımcısı tarafından yürütülmüştür.

Belirlenen Teftiş Konuları

Yeraltı ve yerüstü maden işletmeleri programlı teftişinde tüm iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında teftişler yapılmıştır.

Bu Programlı Teftiş kapsamında; **826** teftiş yapılmıştır.

- Yapılan teftişler süresince **3.249** kadın,**72.906** erkek ve **3** genç olmak üzere **76.158** çalışana ve **6** çırak, **143** stajyere ulaşılmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında denetim gören işyerlerinden **492**'sinin, tüm mevzuata aykırılıklarını giderdiği ve teftiş süreci içerisinde yeni bir mevzuata aykırı husus oluşturmadan çalışmalarına devam ettiği gözlenmiştir.

- Teftişler kapsamındaki **330** işyerinde tespit edilen mevzuata aykırılıklar giderilmemiş ve/veya teftiş sũresi içerisinde yeni mevzuata aykırılıklar ortaya çıkmış olup bu işyerlerinin işverenlerine idari para cezası uygulanmıştır.
- Teftişler kapsamında denetim gũrmũ işyerlerinden **51**'inde hayati tehlike içeren mevzuata aykırı hususların bulunması nedeniyle işin durdurulması idari yaptırımını uygulanmıştır.
- Programlı teftişler kapsamında toplam uygulanan idari para cezası miktarı **6.520.423 TL**'dir.
- Teftişler sũresince **19043** adet mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Bu hususlardan **17.299**'ũ teftiş sũresince işverenler tarafından giderilmiştir. Teftişler sonucunda tespit edilen iyileştirme oranı; **% 90,84** dir.

3. ORTAK PROGRAMLI TEFTİŞLERİ (İşin Yürütümü ile İş Sağlığı ve Güvenliği Yönünden Ortak Gerçekleştirilen Teftişler)

2016 yılında “Özel hastane İşyerlerinde” ve “Gıda, İçecek ve Tütün İmalatı Yapan İşyerlerinde” işin yürütümü ve iş sağlığı ve güvenliği yönünden ortak olmak üzere iki programlı teftiş yürütülmüştür.

3.1. Özel Hastane İşyerlerinde Çalışma Ortam ve Koşullarına Yönelik Programlı Teftiş

Özel Hastane İşyerlerinde Çalışma Ortam ve Koşullarına Yönelik Programlı Teftişi Adana, Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıklarınca gerçekleştirilmiş olup, bu programlı teftişlerde toplam **38** müfettiş görevlendirilmiştir.

Belirlenen Teftiş Konuları:

Ortak olarak;

- Kayıtdışılık,
- İzinsiz yabancı uyruklu çalıştırma,
- Teftiş edilen işyerinin “*Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik*” kapsamında “korumalı işyeri” olup olmadığı.

İşin yürütümü yönünden;

- Yasaya aykırı postalar halinde çalışma,
- Fazla çalışma, genel tatil ve hafta tatili ücretlerinin ödenmemesi,
- Ücretlerin zamanında ödenmemesi,
- Yasal sınırın üzerinde fazla çalışmalar yaptırılması,
- Ara dinlenmesi ve yıllık ücretli izin sürelerine uyulmaması,
- Yasaya aykırı gece çalıştırılması.

İş sağlığı ve güvenliği yönünden;

- Kimyasal, biyolojik, kanserojen ve mutajen etmenlere maruziyet,
- Yangın, parlama, patlama, vb. riskler,
- İş ekipmanlarında güvenlik,
- Kişisel koruyucu donanım kullanımı,
- Çalışanların sağlık gözetimi,
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimi,
- Acil durumlara yönelik olarak acil çıkış yolları, yangın algılama, önleme, mücadele ekipmanları ve benzerlerinin planlanmalarda yer almaması,
- Asıl işveren ve alt işverenlerin birbirlerini etkileyen faaliyetleri başta olmak üzere aldıkları iş sağlığı ve güvenliği önlemleri arasında koordinasyon olmaması,
- İyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile çalışmalarda uygun önlemlerin alınmamış olması.

- Bu programlı teftiş kapsamında; toplam **259** işyerinde denetim yapılmıştır.
- Teftişi yapılan işyerlerinde **25.888** erkek, **43.194** kadın ve **1** genç işçi olmak üzere toplam **69.083** işçiye ulaşılmıştır.
- İşverenlere, işçilerin iş sözleşmelerinden ve tabi oldukları mevzuat hükümlerinden kaynaklanan alacaklarına ilişkin olarak toplam **20.087.785,80 TL/Brüt** ödeme yaptırılmıştır.
- Bu teftişler sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise toplam (**4.465.791,5 TL** vergi, **9.551.842,74 TL** sigorta primi) **14.017.634,24 TL**'dir.
- Yapılan denetimler sonucunda mevzuata aykırılıkların tespit edildiği **196** işyerine **3.484.194 TL** idari para cezası uygulanması istenmiştir.
- **48** işyeri için, istihdam edilen işçileri ilgilendiren hükümlere ilişkin kurum ve kuruluşlara ihbarda bulunulmuştur.
- **10** işyerinde **2.850** işçi için fiili-kaydi ücret farkı tespit edilmiştir.
- Gerçekleştirilen programlı teftiş sonucunda (ücret, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil çalışması, çalışma süreleri, yıllık izin, ara dinlenmesi, hafta tatili, iş sözleşmesi hükümleri ile iş sağlığı ve güvenliği bakımından) **%84,1** iyileşme sağlanmıştır.

3.2. Gıda, İçecek ve Tütün İmalatı Yapan İşyerlerinde Çalışma Ortam ve Koşullarına Yönelik Programlı Teftiş

Gıda, İçecek ve Tütün İmalatı Yapan İşyerlerinde Çalışma Ortam ve Koşullarına Yönelik Programlı Teftişi Adana, Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Grup Başkanlıklarınca gerçekleştirilmiş olup, bu programlı teftişlerde toplam **44** müfettiş görevlendirilmiştir.

Belirlenen Teftiş Konuları:

Ortak olarak;

- Kayıtdışıılık,
- İzinsiz yabancı uyruklu çalıştırma,
- Teftiş edilen işyerinin "*Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik*" kapsamında "korumalı işyeri" olup olmadığı.

İşin yürütümü yönünden;

- Yasaya aykırı postalar halinde çalışma,
- Fazla çalışma, genel tatil ve hafta tatili ücretlerinin ödenmemesi,
- Ücretlerin zamanında ödenmemesi,
- Yasal sınırın üzerinde fazla çalışmalar yaptırılması,
- Ara dinlenmesi ve yıllık ücretli izin sürelerine uyulmaması,

- Yasaya aykırı gece çalıştırılması.

İş sağlığı ve güvenliği yönünden;

- Kimyasal, biyolojik, kanserojen ve mutajen etmenlere maruziyet,
- Yangın, parlama, patlama, vb. riskler,
- İş ekipmanlarında güvenlik,
- Kişisel koruyucu donanım kullanımı,
- İşyeri bina ve eklentilerinden kaynaklı riskler,
- Çalışanların sağlık gözetimi,
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimi,
- Acil durumlara yönelik olarak acil çıkış yolları, yangın algılama, önleme, mücadele ekipmanları ve benzerlerinin planlanmalarda yer almaması,
- Gürültü ve titreşime maruziyet.

- Bu programlı teftiş kapsamında; toplam **352** işyerinde denetim yapılmıştır.
- Teftişi yapılan işyerlerinde **42.310** erkek, **25.359** kadın ve **343** genç işçi olmak üzere toplam **68.012** işçiye ulaşılmıştır.
- İşverenlere, işçilerin iş sözleşmelerinden ve tabi oldukları mevzuat hükümlerinden kaynaklanan alacaklarına ilişkin olarak toplam **11.564.160,91 TL/Brüt** ödeme yaptırılmıştır.
- Bu teftişler sonucunda kamuya yapılan ödeme tutarı ise toplam **(2.105.655,49 TL** vergi, **5.169.524,5 TL** sigorta primi) **7.275.179,99 TL**'dir.
- Yapılan denetimler sonucunda mevzuata aykırılıkların tespit edildiği **218** işyerine **3.243.653 TL** idari para cezası uygulanması istenmiştir.
- **27** işyeri için, istihdam edilen işçileri ilgilendiren hükümlere ilişkin kurum ve kuruluşlara ihbarda bulunulmuştur.
- **9** işyerinde **2.061** işçi için fiili-kaydi ücret farkı tespit edilmiştir.
- Gerçekleştirilen programlı teftiş sonucunda (ücret, fazla çalışma, ulusal bayram ve genel tatil çalışması, çalışma süreleri, yıllık izin, ara dinlenmesi, hafta tatili, iş sözleşmesi hükümleri ile iş sağlığı ve güvenliği bakımından) **%85,6** iyileşme sağlanmıştır.